Ο Μ Ι Λ Ι Α
ΤΗΣ Α.Θ.ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ
ΕΝ ΤΩι ΙΕΡΩι ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩι ΝΑΩι
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΕΝ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑι
ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩΝ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΩΝ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΤΑΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
(Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, 19 Ἰουνίου 2016)

***

Μακαριώτατοι καὶ Ἁγιώτατοι ἀδελφοὶ Προκαθήμενοι τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρε, Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλε, Βελιγραδίου κ. Εἰρηναῖε, Βουκουρεστίου κ. Δανιήλ, Κύπρου κ. Χρυσόστομε, Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμε, Βαρσοβίας κ. Σάββα, Τιράνων κ. Ἀναστάσιε καὶ Πρέσωβ κ. Ρωστισλάβε, μετὰ τῶν τιμίων συνοδειῶν Ὑμῶν,

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Ἱερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης κύριε Εἰρηναῖε μετὰ τῶν περὶ ὑμᾶς Ἱερωτάτων καὶ προσφιλεστάτων ἀδελφῶν, τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Ἐπαρχιακὴν Σύνοδον τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας,

Ἱερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἅγιοι ἀδελφοί,

Εὐλογημένε ἁπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης Ὀρθόδοξε Κλῆρε καὶ Λαέ,

Ἡμέρα χαρμόσυνος ἀνέτειλε σήμερον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἑορτάζομεν τὴν ἱστορικὴν φανέρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ὁποῖον συγκροτεῖ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, καὶ συναντώμεθα οἱ Ὀρθόδοξοι ἀδελφοί, ἐκπρόσωποι τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐν λειτουργικῇ συνάξει, καὶ ἵνα ἐκπληρώσωμεν τὸ **χρέος** καὶ τὴν **εὐθύνην** τῆς ἐνιαίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν κόσμον καὶ πρὸς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, συγκαλοῦντες τὴν ἡμετέραν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι ἡμέρα **ἑνότητος**, καθὼς εἴμεθα ὅλοι ἡνωμένοι ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις, διὰ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ λειτουργικῆς συνάξεως πάντων ἡμῶν καὶ τῆς συναντήσεως «ἐν τῇ κλάσει τοῦ Ἄρτου». Ἡ Θεία Εὐχαριστία, ἀληθῶς, ἐπιβεβαιώνει τὴν **ἑνότητα** καὶ **καθολικότητα** τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Τὸ γεγονὸς τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποιήθη ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐσηματοδότησε τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἱστορικῆς διαδρομῆς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔθεσε τὰς βάσεις διὰ τὸν ἁγιασμὸν ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ βαπτισθέντες τότε ὑπ᾽ αὐτῶν τρεῖς χιλιάδες χριστιανοὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι μία θεανθρωπίνη πραγματικότης τοῦ Χριστοῦ, παροῦσα εἰς πάντα τὰ μέλη αὐτῆς. Σήμερον πληρούμεθα καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐμπνεύσεως τῶν πυρίνων γλωσσῶν, ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ εἴμεθα μία Ἐκκλησία, ἓν σῶμα, καίτοι προερχόμεθα ἐκ διαφορετικῶν ἐθνικῶν, γλωσσικῶν καὶ πολιτιστικῶν παραδόσεων. Ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ὁ «πρωτότοκος ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» (πρβλ. Ρωμ. η΄, 29), εἶναι παρὼν ἐν τοῖς μέλεσιν ἑκάστου ἐξ ἡμῶν.

Σήμερον λαμβάνει ἐκπλήρωσιν ὁλόκληρος ὁ σκοπὸς τῆς Θείας Οἰκονομίας. Διότι, ἐν τῇ Πεντηκοστῇ καὶ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν «ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου» (Ρωμ. ε΄, 5). Ἕνας εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ πάντες ἡμεῖς εἴμεθα αἱ ἀρθρώσεις καὶ τὰ μέλη Αὐτοῦ: «πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται» (Α΄ Κορ. ιβ΄, 11).

Ἐντὸς τῆς διαφορετικότητός μας, ἑκάστη Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἕκαστος ὀρθόδοξος πιστός, εἴμεθα ἡνωμένοι εἰς ἓν σῶμα, ἕκαστος μὲ τὰ ἰδικά του χαρίσματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ὑποβλέπωμεν τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ νὰ χαιρώμεθα ὡς νὰ εἶναι ἰδικά μας: «Ὃν ὁ ἀδελφός μου κτᾶται θησαυρόν ... κἀγὼ ἔχω», ἀποφαίνε-ται Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος (Πνευματικαὶ Ὁμιλίαι 3, 2, ΒΕΠΕΣ, 41, σελ. 156).

Κάθε Ὀρθόδοξος τοπικὴ Ἐκκλησία ἔχει τὸν ἰδικόν της θησαυρὸν καὶ αὐτὸν προσφέρει εἰς τὸν Χριστόν. Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ εἴπουν εἰς τὰς χεῖρας «δὲν σᾶς ἔχομεν ἀνάγκην», οὔτε ἡ κεφαλὴ εἰς τοὺς πόδας. Δὲν ὑπάρχει ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας κάποια τοπικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὴν σημασίαν της, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τὴν ἀνάγκην ἑκάστου μέλους αὐτῆς, καὶ οὔτε ἓν μέλος νὰ ὑπάρχῃ αὐτοτελῶς καὶ αὐτοδέσποτον, ὡς ἐπιχειρεῖται ὑπὸ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς, κατὰ τοὺς ἀποκαλυπτικοὺς τούτους

ἰδίᾳ χρόνους. Ἡ στρατευομένη ἐν τῷ κόσμῳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία συνεχίζει ἀεννάως τὸ ὑπερῶον τῆς Πεντηκοστῆς, ποὺ εἶναι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι μας, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦμεν σήμερον πάντες ἡμεῖς, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι. Ἀποτελοῦμεν τὸ μυστικὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ, παρατεινόμενον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἀπαλλάσσον τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὰς ποικίλας βασάνους καὶ τὰ ἀδιέξοδα, καὶ ἑνούμεθα μετὰ τῆς ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίας, πληροῦντες τὴν **οἰκονομίαν Θεοῦ**, καὶ ἑνοῦντες τὰ ἐπὶ γῆς τοῖς οὐρανίοις (βλ. Κοντάκιον ἑορτῆς Ἀναλήψεως). **Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.**

Συγχρόνως, ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι **ἡμέρα κραυγῆς** πρὸς τὸν ἀγαθὸν Παράκλητον, νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ σκηνώσῃ ἐν ἡμῖν καὶ νὰ μᾶς τηρῇ ἐν τῇ Αὐτοῦ Ἀληθείᾳ καὶ ἐν τῷ Ἑαυτοῦ ἁγιασμῷ, κατὰ τὴν ἐναγώνιον προσευχὴν τοῦ Κυρίου μας εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ. Τὸ Κυριακὸν τοῦτο αἴτημα, τὸ ὁποῖον ἐκπληροῦται κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐνταῦθα, εἶναι καὶ παραμένει τὸ πρώτιστον πανανθρώπινον αἴτημα ἐντὸς ἑνὸς διῃρημένου καὶ ἀλληλοσπαρασσομένου κόσμου, διψῶντος τὴν ἑνότητα, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ παρέδωκεν Ἑαυτόν, ἵνα πάντες ζωὴν ἔχωμεν καὶ περισσὸν ἔχωμεν.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ἔχουσα τὴν μεγίστην δωρεὰν καὶ εὐλογίαν νὰ κατέχῃ τὸν **θησαυρὸν τῆς ἀληθείας** καὶ νὰ διαφυλάττῃ ἀκεραίαν τὴν **δωρεὰν** τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὸ Ὁποῖον «πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην» (Σοφ. Σολ. α΄, 7), ὀφείλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον **μαρτυρίαν ἀγάπης** καὶ **ἑνότητος**, καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὸν τὴν **ἐν αὐτῇ κεκρυμμένην ἐλπίδα**. Βεβαίως, δὲν ἐπαιρόμεθα διὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς Ἐκκλησίας μας. Αἰσθανόμεθα τὸ μοναδικὸν μεγαλεῖον της, ἀλλὰ καὶ τὴν προσωπικὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀναξιότητά μας. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐπαρκεῖ, ὅταν παραμένῃ εἰς θεωρητικὸν ἐπίπεδον. Ἐπιβάλλει ἀνταπόκρισιν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς, εἰς τὸ ὁποῖον δυστυχῶς πολὺ ὑστεροῦμεν.

Ὁ Κύριος ἤρχισε τὸ κήρυγμά Του εἰς τὸν κόσμον προσκαλῶν τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἔργον τοῦ χριστιανοῦ, καθ᾽ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του, εἶναι ἡ μετάνοια. Ἰδιαιτέρως ἡμεῖς, οἱ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὀφείλομεν νὰ δίδωμεν τὸ καλὸν παράδειγμα, καὶ νὰ ἐνστερνισθῶμεν ἀκεραίαν τὴν ἀλήθειαν τὴν ὁποίαν παρελάβομεν. Διότι ὁ ἀντίδικος ἡμῶν προσπαθεῖ νὰ ἐνσπείρῃ εἰς τὰς καρδίας μας ἐσφαλμένας ἀντιλήψεις, ἀναιρούσας τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεώς μας.

Αὐτὰς τὰς ἐσφαλμένας ἀντιλήψεις, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται ὡς νεωτερικαὶ καὶ ἄξιαι προσοχῆς, διαδίδουν μεταξὺ τῶν πιστῶν μετὰ πολλοῦ ζήλου οἱ πλανώμενοι περὶ τὴν ἀλήθειαν συνάνθρωποί μας, καὶ πολλάκις κατορθώνουν, διὰ τῆς ἐπανειλημμέ-νης ἐντέχνου προβολῆς αὐτῶν, νὰ παρασύρουν ἱκανὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν πιστῶν. Ἕνεκα τούτου, οἱ Ἐπίσκοποι ὀφείλομεν νὰ συνερχώμεθα διὰ νὰ συζητῶμεν τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἑκάστοτε καὶ ἑκασταχοῦ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ὥστε νὰ λαμβάνωμεν τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῶν πιστῶν ἀπὸ τὰς ἐπικρατούσας πλάνας. Εἶναι δέ, ἰδιαιτέρως εἰς τὰς ἡμέρας μας, πολὺ μεγάλος ὁ ἀριθμὸς τῶν κυκλοφορουσῶν πλανῶν, καὶ ἰδιαιτέρως ἐξεζητημένη ἡ ἐπιχειρηματολογία τῶν πλανώντων, ὥστε χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια τῶν ποιμένων τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ πιστοῦ λαοῦ. Εἰς ἑκατοντάδας ἀνέρχονται αἱ παραθρησκεῖαι καὶ παραθρησκευτικαὶ ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι προσπαθοῦν νὰ παρασύρουν τοὺς ὀρθοδόξους πιστούς. Αἱ ἐν Συνόδῳ συζητήσεις καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ σχετικῆς πείρας περὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν μεθόδων τῶν ἐν λόγῳ ὀργανώσεων, πολλὰ θὰ προσφέρουν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ὁ «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» Κύριος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας συνήργησεν ὥστε νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἱστορικὴν στιγμὴν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης Συνάξεως καὶ κοινωνίας ἐκ τοῦ ἑνὸς Ἁγίου Ποτηρίου. Ἀνεξαρτήτως τῶν διαφορετικῶν ἀπόψεών μας, οἱ Ὀρθόδοξοι ὀφείλομεν νὰ ἐπισημάνωμεν ὅτι μοναδικὴ **ὁδὸς** τῆς πορείας ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἡ **ἑνότης**. Βεβαίως, ἡ ὁδὸς αὕτη ἀπαιτεῖ θυσίαν ζῶσαν, πολὺν κόπον, καὶ κατορθοῦται κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ Σύνοδος ἡμῶν αὕτη θὰ συμβάλῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, δημιουργοῦσα, διὰ τῆς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ διασκέψεως καὶ διὰ τοῦ ἐποικοδομητικοῦ καὶ ἐν εἰλικρινείᾳ διαλόγου, ἀτμόσφαιραν ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης καὶ κατανοήσεως.

Ἡ **ἑνότης** τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν πιστῶν της ἀποτελεῖ τὴν **ἀποστολήν** μας. Ἀκολουθεῖ ἡ **μαρτυρία** τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστε ὁ κόσμος νὰ ἴδῃ λάμποντα τὰ «καλὰ ἔργα της», τὰ **ἰδικά μας ἔργα,** νὰ ἀναπαυθῇ, καὶ νὰ δοξάζῃ «τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἑνότης μας δὲν ἀποτελεῖ ὁμοσπονδια-κήν τινα μορφήν, οὔτε πηγάζει ἀπὸ τὴν συσπείρωσιν πέριξ κάποιου ἀνθρωπίνου προσώπου. Ἡμεῖς εἰς τὴν Ἀνατολὴν δὲν ἔχομεν Πάπαν. Ἡ ἑνότης

μας πηγάζει καὶ ὁλοκληροῦται ἀπὸ τὴν κοινὴν πίστιν μας, ἡ ὁποία ταυτίζεται μὲ τὴν σωτηρίαν, μὲ τὴν αἰώνιον ζωήν. «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή», νὰ γινώσκωμεν τὸν Πατέρα, καὶ Ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριον τῶν κυριευόντων, ὅπως ἀπεικονίζεται καὶ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Εἰκονογραφίαν μας.

Μακαριώτατοι καὶ Ἁγιώτατοι ἀδελφοί,
Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,
Εὐλογημένοι Ὀρθόδοξοι, κλῆρος, μοναχικὰ τάγματα καὶ λαὸς ἁπανταχοῦ τῆς ὑπ᾽ οὐρανόν,

Εἴμεθα πεπεισμένοι -καὶ τὸ διαδηλοῦμεν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην στιγμὴν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς μεγαλονήσου Κρήτης, τὸ ὁποῖον εἶναι προέκτασις αὐτοῦ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἤτοι τοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ Εἰρήνης καὶ Δυνάμεως, ἤτοι τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, τοῦ Μεγάλου, ὅτι μόνον **ἡνωμένοι** καὶ βιοῦντες τὴν Ὀρθοδοξίαν μας ὡς **ἐμπειρίαν πίστεως καὶ ζωῆς**, εἶναι δυνατὸν νὰ διαπλεύσωμεν τὴν δραματικὴν ἱστορίαν τοῦ συγχρόνου κόσμου, καὶ νὰ δώσωμεν σωτήριον μαρτυρίαν εἰς τοὺς μακρὰν καὶ εἰς τοὺς ἐγγύς.

Παραμερίζοντες τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῆς διαφορετικῆς ἐθνικῆς ἡμῶν προελεύσεως, ἱκετεύομεν διὰ τὴν κάθοδον τοῦ Παρακλήτου καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντας, ὥστε καταυγαζόμε-νοι ὑπ᾽ Αὐτοῦ, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ «Φωτὸς καὶ τῆς Ζωῆς καὶ τῆς ζώσης νοερᾶς Πηγῆς· ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τῆς σοφίας καὶ τῆς συνέσεως... τοῦ ἡγεμονεύοντος καὶ καθαίροντος τὰ πταίσματα· τοῦ θεοποιοῦντος Θεοῦ» (πρβλ. στιχηρὸν ἑσπερινοῦ τῆς Πεντηκοστῆς), νὰ δώσωμεν **μήνυμα ἀληθείας**, **γνησιότητος** καὶ **ἐλπίδος** πρὸς σύνολον τὸν διψῶντα σύγχρονον κόσμον, καὶ νὰ διατρανώσωμεν αἱ Ἐκκλησίαι μας ὡς **θεσμός**, καὶ ἡμεῖς ὡς **πρόσωπα**, ὅτι εἴμεθα **σκεύη τίμια**.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἑνώνει ἡμᾶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ «**συνδέσμου τῆς τελειότητος**», τῆς **ἀγάπης**, τὴν ὁποίαν ἐκφράζουν καὶ μαρτυροῦν τὰ πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἡ ὁποία εἶναι μία κατὰ τὴν φύσιν, ἀποκαλύπτεται δὲ ἐν τρισὶ προσώποις. Ὅπως, κατ᾽ ἀναλογίαν, Μία εἶναι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀποκαλύπτεται ὅμως εἰς τὸν κό-

σμον διὰ τῶν ἐπὶ μέρους τοπικῶν ἀναδενδράδων αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι συνάπτονται ἀχωρίστως καὶ ἀδιαιρέτως εἰς ἕν, εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, εἰς ἓν σῶμα.

Ἀδελφοί, πατέρες καὶ τέκνα, σήμερον ἐν Κρήτῃ, ἡ ἐκπροσωπουμένη ἐνταῦθα Ἁγία Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία: «εἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὕρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες, αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν». Εὐλογοῦμεν, λοιπόν, ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ τὸν Κύριον τοῦ Ἐλέους καὶ τῶν Οἰκτιρμῶν καὶ πάσης παρακλήσεως, ὅτι ἐξ Αὐτοῦ «ἐστιν ἡμῖν πᾶσι τὸ εἶναι, τὸ ἀναπνεῖν, τὸ φρονεῖν, τὸ γινώσκειν Θεὸν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα καὶ τὸν ἄναρχον Πατέρα καὶ τὸν μονογενῆ τούτου Υἱόν... κατανοεῖν κάλλος οὐρανοῦ, ἡλίου δρόμον, σελήνης κύκλον, ἀστέρων εὐκοσμίαν, καὶ τὴν ἐν τούτοις πᾶσιν εὐαρμοστίαν τε καὶ διάφορον κίνησιν... κατανοεῖν ὡρῶν ἐναλλαγήν, μεταβολὰς καιρῶν, ἀνέμων, ἐνιαυτῶν περιόδους... βασιλείαν οὐρανῶν ἐλπίζειν, ἀγγέλων ἰσοτιμίαν, δόξης θεωρίαν».

Αὐτῷ γάρ, τῷ Παναγίῳ Πνεύματι, ἡ τελεσιουργία πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ τῆς σημερινῆς συλλειτουργίας, καὶ τῆς ἐν τῇ καὶ διὰ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης ἡμῶν Συνόδου μαρτυρίας τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας τῷ σύμπαντι κόσμῳ, καὶ Αὐτῷ τὸν ὕμνον, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, κατὰ χρέος προσάγομεν, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.